

CGT ENSENYAMENT BARCELONA

COMUNICAT SECTOR SOCIAL

Qüestionant la Llei del Mercat (del Tercer Sector)

El concepte “Tercer Sector”, en contraposició al primer (públic) i al segon (privat i lucratiu), fa referència a un àmbit econòmic i laboral que “suposadament” no té ànim de lucre i que treballa amb persones a partir de determinats principis ètics.

Malauradament, la realitat s'assembla poc en aquesta visió tan idíl·lica que ha estat promoguda per les entitats-empreses beneficiàries de les privatitzacions i alhora acceptada per les administracions públiques. La veritat és que sovint s'estableix per aquesta via una fórmula legal per legitimar l'externalització de serveis essencials, abaratint costos amb repercussions negatives cap al personal contractat amb una pèrdua progressiva de drets laborals per a les treballadores, i alhora, empitjorant el servei públic que es dona a persones vulnerables amb una pèrdua gradual de drets socials i de qualitat assistencial per a les usuàries.

El passat 5/10/2022 la proposició de Llei impulsada per la patronal La Confederació va passar el tràmit parlamentari, per seguidament iniciar-se a treballar la Llei a la Comissió d'Empresa i Treball. Un procés que s'ha realitzat sense tenir en compte ni a professionals ni a usuàries i amb l'objectiu de consolidar les privatitzacions i de fer un “vestit a mida” per afavorir que les grans empreses- entitats gestionin aquest serveis.

Cal recordar com el Tercer Sector (dades del 2019) presta serveis a prop d'un milió i mig de persones, gestionant uns 3.000 milions d'euros i amb unes 100.000 persones contractades.

Des del *Sector Social* de CGT (terminologia que considerem més adequada que *Tercer Sector*) amb centenars de treballadores afiliades en desenes d'entitats, hem pogut comprovar i conèixer de primera mà com sovint aquestes realitzen pràctiques poc ètiques i legalment dubtoses (recordem els lloguers molt per sobre de mercat de FASI o la Fundació Salut i Comunitat).

Per això, nosaltres com a sindicat apostem per una única xarxa de serveis socials de titularitat, gestió i provisió 100% pública i d'accés universal, gestionada de forma participativa i activa entre treballadores i usuàries. Tanmateix en el mentrestant, i mentre no aconseguim aquesta xarxa de serveis socials cal modificar aquest esborrany de projecte de Llei, almenys d'una forma que eviti encara més la privatització dels Serveis Socials, així com la precarització creixent que patim les treballadores del Sector Social i la baixada de la qualitat dels serveis que es presten a la ciutadania.

Mancances de la Llei i propostes per resoldre-les:

- No hi ha una adequada supervisió de les entitats que serveixi per controlar que els diners arribin a les persones i amb la finalitat per als quals es va pressupostar. Tractant-se de diners públics, ens sembla una negligència la manca d'una supervisió exhaustiva per part de les administracions públiques (AAPP en endavant).

Proposta: Creació d'un organisme que fiscalitzi i controli de forma pública i independent, la gestió econòmica, el compliment dels objectius recollits als plecs de condicions i la qualitat dels recursos i serveis externalitzats.

- Cal una definició clara de les diferents categories laborals, titulacions requerides i funcions associades, per tal de garantir la qualitat als serveis i evitar les pràctiques abusives que es venen donant per part d'algunes entitats.

Proposta: Les entitats/empreses que no facin un bon ús dels diners, i no compleixen els compromisos de qualitat o no respectin els drets laborals de les seves plantilles han de ser sancionades amb l'expulsió immediata de tots els concursos públics durant un temps determinat.

- Existeix un abús en relació a la subcontractació de serveis. Hi ha entitats que guanyen la gestió d'un servei i després en subcontracten part de l'activitat a d'altres empreses que de vegades tornen a subcontractar. Tot això suposa una davallada permanent i progressiva en la qualitat dels serveis i en les condicions laborals de les treballadores.

Proposta: Limitació de què es pot subcontractar i definició de com es fa.

- Es parla d'evitar la presència d'empreses amb finalitats lucratives, però no d'evitar la mercantilització del sector social. Aquesta mercantilització consisteix en aplicar els factors propis d'un funcionament de mercat, és a dir, el fet de posar l'economia per sobre dels interessos de les persones. Tanmateix, en els diferents serveis destinats a treballar amb persones amb situacions de vulnerabilitat i/o risc social, la visió mercantilista ha de ser inadmissible. Les condicions de vida i els drets bàsics ni poden ser negociables sota

paràmetres economicistes de curta volada, ni poden dependre de subhastes públiques on les entitats competeixen a la baixa per la gestió d'ells serveis.

Propostes: com a mínim 80% de la puntuació dels concursos públics ha de ser per a la part tècnica.

Equiparació dels salaris i les condicions laborals dels professionals de l'àmbit privat amb el públic (això eliminaria la precarització com a via més ràpida per guanyar concursos).

Limitar els sous de les cooperatives, fundacions i empreses del Sector Social en una proporció d'1 a 3 (la persona que més cobri que rebi com a molt, tres cops més de la quantitat que rep la que menys cobra) i no pas tenir una diferència salarial que pot arribar a ser d'1 a 9 com succeeix en l'actualitat i que és legal sota el paràmetre del Decret Llei 69/2020 d'Acreditació, Concert Social i Gestió Delegada, on mentre treballadores del sector social normalment dones i migrades monoparentals amb fills a càrrec cobren el salari mínim de 14.000 € anuals, gestors i alts càrrecs d'aquestes entitats poden arribar a cobrar per llei 9 vegades més, o sia 126.000 €. Cal posar un topall i fer públics els sous dels directius i alts càrrecs (el de les treballadores ja ho són).

- Un dels efectes més nocius de la gestió privada és la precarització de les professionals, fet que està més directament relacionat amb la baixada de la qualitat dels serveis. Actualment hi ha treballadores d'aquestes empreses/entitats que han de rebre suport dels Serveis Socials per cobrir les seves necessitats bàsiques. Els sous de misèria (congelats des de fa 4 anys), una creixent inestabilitat laboral, horaris canviants i unes jornades eternes que fan impossible la conciliació, provoquen canvis constants als equips (i fins i tot l'abandonament de la professió). Un fet que alhora provoca que una feina que es fa amb persones i on la confiança i la vinculació són essencials, es rebaixi la qualitat i l'eficàcia de l'atenció.

Propostes: A banda de l'equiparació salarial entre treballadores públiques i privades que realitzin les mateixes feines, cal definir als plec de condicions quines són les categories laborals vinculades a cada lloc de treball i concretar les funcions a desenvolupar des d'aquesta posició.

Control de l'intrusisme professional assegurant-se que les entitats contractin professionals de la mateixa categoria que la que consta al plec de condicions i sancionar amb l'exclusió dels concursos públics a qui ho incompleixi (si les AAPP paguen per contractar una titulada universitària i es contracta a una tècnica intermitja, les empreses no s'estan embutxacant la diferència de sou?).

Control de l'extensió obligatòria i no remunerada de la jornada laboral. Limitació de la mateixa.

Obligatorietat de la realització d'una avaluació de riscos psicosocials, el resultat de la qual sigui tingut en compte a l'hora de rebre l'adjudicació de la gestió d'un servei determinat o de fer un acord per rebre diners públics.

Cal incloure a la Llei un règim sancionador per a les entitats/empreses que cometin infraccions en el desenvolupament de les funcions contractades per les administracions públiques.

- Les "portes giratòries" entre les entitats/empreses i l'àmbit polític generen conflictes ètics i són un possible focus de corrupció.

Proposta: establir un temps en que un directiu d'una entitat no pot assumir un càrrec públic de responsabilitat, i viceversa.

- Prohibició d'establir UTE's (Unitats Temporals d'Empreses) entre Fundacions i Cooperatives, prohibició d'establir Societats Limitades (com per exemple Agències Immobiliàries) associades a les Fundacions, per on s'ha observat que poden arribar tenir lucre i importants guanys econòmics.

- Finalment, volem destacar que no es pot confondre la col·laboració entre entitats del Sector Social i les AAPP amb l'incompliment de funcions i responsabilitat per part d'aquestes AAPP a través d'externalitzacions/privatitzacions massives. La Proposició de Llei diu que les organitzacions del Tercer Sector "complementen i participen dels sistemes de responsabilitat pública". Això no pot suposar que substitueixin a les AAPP ni que aquestes hagin de deixar de ser responsables del bon funcionament dels serveis, i més, des d'una perspectiva ètica de bon tracte cap a aquelles persones més vulnerables i necessitades de la nostra societat, i des d'una perspectiva de control i fiscalització dels diners públics destinats a la despesa social.

Proposta: Fer una valoració dels diferents recursos recollits a la Cartera de Serveis Socials per definir quins es poden gestionar de manera privada i quins han de ser sempre de gestió pública.

En resum, necessitem una llei que doni resposta a les necessitats de les persones, no a les lleis del mercat. No podem permetre que es faci negoci de la misèria, no s'atenguin les necessitats socials de milers de persones vulnerables i que es precaritzin encara més les condicions de treballadores. Per això és necessària la participació de professionals i usuàries del Sector Social en el redactat i formulació d'aquesta llei.

SECTOR SOCIAL CGT. NOVEMBRE 2022